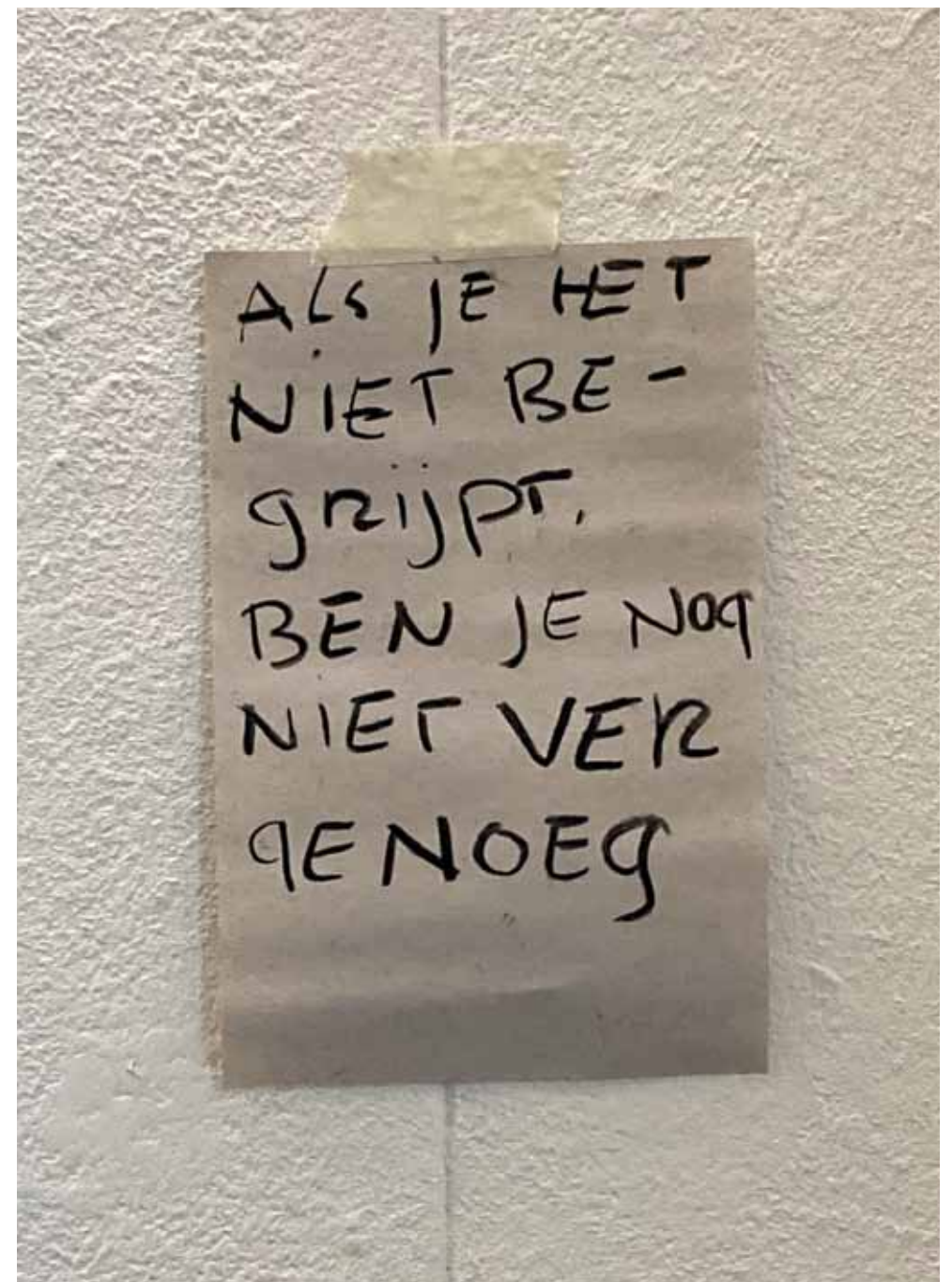

PICTURA/ BLAD

02/2024

< Marita Bullmann / performance tijdens 'De Verplaatsing' / 19.05.2024
^ projectweken#7 / notatie van gesprekken tussen deelnemers / Engel P. Luck
voorpagina lichtkoepel van Grote Zaal Pictura, 's ochtends vroeg / foto: Frans van Lent

DE VERPLAATSING

Wat vooraf ging

Van 11 mei tot 16 juni presenteerde ik in Pictura het project 'De Verplaatsing'.

In de Salon van 2022 won mijn videowerk de Picturaprijs en een solotentoonstelling is een deel van die prijs.

In 2023 heb ik een aantal reizen gemaakt per trein, met de auto en lopend. Het was mijn plan de reis zelf als een 'residency' op te vatten. Het werk in de tentoonstelling is grotendeels tijdens deze reizen ontstaan.

De tentoonstelling

Ik beschouwde het project niet als een afgeronde presentatie maar als een doorlopend werkproces, ook daarin wilde ik het begrip 'verplaatsing' een bepalende rol laten spelen. Geregeld veranderde ik delen van de inrichting. Voor wie de tentoonstelling vaker bezocht waren de wisselingen goed waar te nemen. Ik streefde er naar om met die veranderingen de samenhang tussen de werken voortdurend te verbeteren.

Elke dag van de tentoonstelling was ik zelf aanwezig. Ik opende om 13 uur de deur, ontving bezoekers, gaf waar gewenst tekst en uitleg, en werkte verder aan de inrichting. Aan het eind van elke dag sloot ik na de laatste bezoekers zelf de tentoonstelling weer af. Om het gevoel van een residency te completeren, heb ik ook een enkele keer in de Grote Zaal overnacht.

Gastkunstenaars

Ik had vijf kunstenaars uitgenodigd om van hun woonplaats naar Pictura te reizen en om van die reis een werk te maken. Zij presenteerden dit werk elke week op zondagmiddag in de Derde Zaal. Met ieder van hen had ik in eerdere projecten samen gewerkt. De kunstenaars waren: Marita Bullmann uit Essen (D), Andrew McNiven uit Edinburgh (UK), John G. Boehme uit Victoria, BC (CA), Manuela Macco uit Turijn (I) en Marnik Neven uit Hasselt (B). De werken en de achtergebleven onderdelen van hun presentaties vormden bij elkaar een voortdurend groeiende installatie.

Een onverwachte extra ontstond toen John Boehme een tweetal 13^e eeuwse drinkbekers aanbood aan het Dordrechts museum. De bekertjes waren ooit in bezit van zijn vader (antiquair in Californië) gekomen na opgravingen in Huis Te Merwede in de oorlogsjaren. De officiële 'repatriëring' van de bekertjes vond plaats door middel van een drinkritueel op locatie, wat een prachtig moment was binnen het project. Na de overdracht werden de bekertjes, als bruikleen van het Dordrechts Museum, onderdeel van de tentoonstelling.

Naast de wekelijkse presentaties in de Derde Zaal werden in de nieuwe Boekenbar op donderdagen aansluitende videowerken getoond van Topp & Dubio, Ienke Kastelein, Nico Parlevliet, Banketje en Martine Viale.

Ervaring

Het was een bijzondere ervaring dat het vijf weken alleen maar over het werk ging. Geen afleiding, altijd een focus. Ik denk dat deze kwaliteit ook opgepikt is door veel bezoekers. In totaal waren dat er ruim 830. Velen hebben de tentoonstelling meer dan eens bezocht en tal van mooie gesprekken vonden plaats. De rust en de aandacht werden op prijs gesteld.

Het project was heel intensief, maar daardoor ook heel bevredigend. Dat was natuurlijk geen verrassing. Ik wist tevoren waaraan ik begon.

* Marita Bullmann, 19.05.2024 / John Boehme, 26.05.2024

^ Marnik Neven, 02.06.2024 / Manuela Macco, 16.06.2024

> overzichtsfoto's 'De Verplaatsing' / Frans van Lent

Miquel van Schoonhoven

KUNST: KALK EN ZAND OP RIET

U hebt natuurlijk al talloze malen in de zalen van Pictura rondgelopen, en vooral benieuwd gekeken naar nieuwe exposities met kunst van leden van de dit jaar jubilerende vereniging. Wat u zich wellicht niet heeft gerealiseerd is dat zich boven uw hoofd, in verschillende zalen en verkeersruimten nog meer kunstwerken bevinden, met als materiaal: kalk en zand op riet. Ik nodig u uit om óók omhoog te kijken.

Al zo'n twintig jaar voordat Pictura werd opgericht zijn de plafonds in rococostijl door kundige meesters speciaal voor verschillende ruimtes ontworpen. Het lijstwerk werd 'in het werk' getrokken, putti, muziekinstrumenten, overhangende kuiven, vogeltjes met takjes in de snavel zijn vervolgens ter plekke met de hand gemodelleerd.

De plafonds van de Grote Zaal (voormalige muziekkamer) en de linker voorkamer (Foyer) waren andermaal aan onderhoud toe. Als restaurator van historisch, voornamelijk achttiende-eeuws stucwerk heb ik via 'Bergh Beheer en Onderhoud' van de gemeente Dordrecht de opdracht gekregen een minimale restauratie uit te voeren. Maar dan wel een restauratie volgens mijn eigen advies uit 2020.

Dat hield onder anderen in dat ik met mijn team voor deze klus (met Joline Brussel en Gloria Jurić) ben gaan verwijderen wat er in de onderhoudsgeschiedenis van het pand juist aan was toegevoegd. Loszittende verflagen tot op het oorspronkelijke stucwerk. En omdat er veel verf loszat, betekent het voor de plafonds dat veel van de verstikkende, witte latex nu is verdwenen en er weer veel meer detail zichtbaar is geworden. Op diverse plekken werden zelfs potloodlijnen van het ontwerp op het plafondvlak zichtbaar (waar het ontwerp niet strak werd gevolgd).

Ook eerdere reparaties werden verwijderd. Op vele plekken bleken eerdere reparaties vooral herstellingen met gips te zijn van beschadigde verflagen. Leuk detail, na het verwijderen van verf en reparatie bleken de plafonds niets te mankeren. Hoewel, de tand des tijds heeft uiteraard ook aan de plafonds geknaagd. Zettingen van het pand, de variërende richting waarin houten delen bleken te zijn geplaatst, roestende spijkers, lekkages, eerdere reparaties, noodverlichtingsarmaturen en verstikkende latex hebben hun sporen nagelaten en de plafonds plaatselijk verzwakt. Instabiele plekken zijn nu weer met riet en al aan het achterhout bevestigd met roestvaste schroeven en volgringen.

Herstellingen aan het stucwerk zijn volgens de traditionele achttiende-eeuwse methode uitgevoerd met kalk en zand.

En, voor het geval het nog niet direct was opgevallen, de plafonds zijn niet meer wit. De enige witte lagen die tot voor kort op de plafonds aanwezig waren, zijn van schadelijke latex. Alle lagen daaronder waren in (vervulde) geel-crémige kleuren. Omdat restauraties reversibiliteit vereisen is voor de afwerking nu gekozen voor een krijt-lijmverf met tylose, Belgisch krijt en titaanwit. De plafonds zijn rustiger, weer meer als bedoeld met sprekende schaduwen in plaats van harde, witte, verblindende verf.

Geniet van de kunst. Aan de wand, in de ruimte én aan de plafonds.

^ Miquel van Schoonhoven aan het werk (plafond van de Foyer) | ^ materiaal
> reparaties van het plafond in de Foyer

Ton Kraayeveld

PICTURA/250 JAAR VLAGGENPARADE

Op zaterdag 3 augustus werd De Pictura Vlaggen Parade onder grote belangstelling gelanceerd. Onopgemerkt kan dat niet zijn gebleven met de spetterende straatperformance van de Caribische Brassband Earthquake en de re-enactment van een 18^e eeuwse openingstoespraak door de, als Abraham van Strij 'himself' opgemaakte, voormalig cultuurwethouder Hans Spigt.

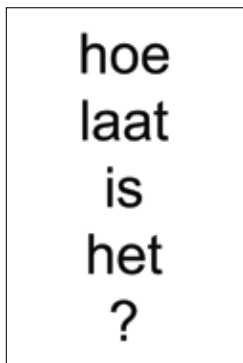
Reeds in een vroeg stadium van de ontwikkeling van plannen voor het jubileum van Pictura werd het idee voor een vlaggenproject als deel van dit programma enthousiast ontvangen door de speciale Pictura 250 commissie. Voor de ontwikkeling van het project was ondergetekende verantwoordelijk in nauwe samenspraak met Theun Okkerse, die met recht de vlaggeneskundige van Pictura genoemd kan worden.

De vraag diende zich aan of een vlag wel een kunstwerk kan zijn. De vlag gaat uit bij feesten en partijen natuurlijk, dus dat kan zeker ook bij dit jubileum. Maar vlaggen roepen ook betekenissen op, presenteren een bepaalde symboolwaarde of staan voor een persoon of instituut, vlaggen kunnen politiek zijn of zelfs omstreden. Kortom, genoeg potentiële inhoud die het gegeven van een vlag als concept voor kunst in onze opvatting interessant maakt als uitgangspunt voor artistieke uitspraken.

We benaderden 24 kunstenaars met de vraag om een ontwerp voor een kunstwerk als vlag te maken. Kunstenaars werden verder vrij gelaten in hun ontwerp. Interessant is het om te constateren dat in de uiteindelijke Vlaggen Parade al die verschillende interpretaties of opvattingen rond de vlag aan de orde komen. Zo onderscheiden sommige vlaggen zich als een formeel conceptueel kunstwerk. Andere benadrukken het feestelijk moment, markeren de identiteit van de maker of tonen het engagement van de kunstenaars met actuele politiek-culturele problematiek. Als 25^e werd een vlag in meerdere kleuren met het door Geerten Ten Bosch ontworpen Pictura 250 logo toegevoegd.

Alle kunstwerken hangen tot eind oktober in de straat boven het flanerend publiek in de Voorstraat rondom Pictura, tussen Scheffersplein en Boomstraat.

Elke kunstenaar schreef bij haar of zijn ontwerp een korte toelichting, te vinden op pictura.nl

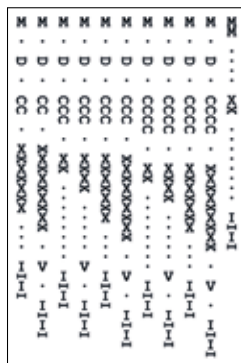
Herman Lamers /
hoe laat is het?

Maarten Mooren /
z.t.

AKMAR / liquitex
basics 36 tubes 22ml
acrylic color

Maarten Janssen /
250 tekens

Anuli Kroon /
VLUCHT

Ton Kraayeveld /
Kafka in Dordrecht

Babs van Heugten /
ik wilde dat ik een
priemgetal was

Henri Jacobs /
TWO FLAGS

Anika Hochstenbach /
Hannah als varen

Adam Norton /
Flying Saucers Are Real

Tonio de Roover /
Stripes n stripes

Inez Odijk /
Wiegeling der Grassen

Joan Heemskerk /
IN-TRANSIT

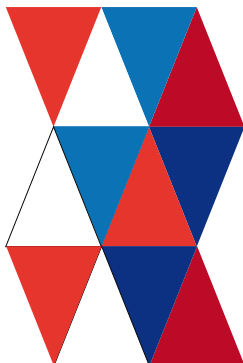
Diana van Hal /
the spectator

Saskia Meesters /
Once lost.
Once found.

Nico Parlevliet /
Me

Marleen Oud /
politics 2024

Paul Klemann /
De Icoon

Esther van Zoelen /
Vooruit

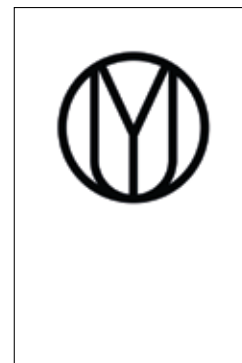
Theun Okkerse /
Een bedachte vlag

Yvonne van den Herik /
untitled 2024

Jeanne Rombouts /
springfiguur

Yvo van der Vat /
The Youman 2024

Anja de Jong /
Pictura, 250 jaar
AHA-erlebnis of
AHA-experience

Alle vlaggen zijn in oplage van vijf te koop voor € 150,- per stuk, de twee handgemaakte (Henri Jacobs & Marleen Oud) alleen als uniek exemplaar, prijs in overleg. Te bestellen via vlaggenpictura@gmail.com

PICTURA DUIKT DE STAD IN

De tweejaarlijkse Salon der Leden (de 'Binnensalon') is dit jubileumjaar gekoppeld aan een Buitensalon. Deelnemende kunstenaars presenteren hun werk zowel in de Binnensalon (in Pictura) als tijdens de Buitensalon op een locatie in de binnenstad. Om die te bezichtigen wandelen bezoekers een route langs woonhuizen (en een enkele bedrijfsruimte) waar geëxposeerd wordt. Het werk van maar liefst 91 werkende leden is dan op vijftig plaatsen in de stad te zien.

Woonhuizen, winkels en bedrijfsruimtes: in de binnenstad van Dordrecht zijn genoeg plekken te vinden waar een kunstwerk of performance getoond kan worden. En verreweg de meeste eigenaren van die plekken zijn graag bereid om daaraan mee te werken, merkten initiatiefnemers Marleen Oud en Geerten Ten Bosch. Ze hebben vijftig plaatsen gevonden waar 91 kunstenaars tijdens de Buitensalon hun werk gaan exposeren.

Marleen en Geerten hebben een intensieve zoektocht naar geschikte locaties achter de rug. Toch was het vinden van ruimtes niet eens het moeilijkste, vertelt Marleen: 'Veel pandeigenaren waren direct enthousiast en wilden graag meewerken. Ingewikkelder was het om de juiste kunstenaar aan de juiste ruimte te koppelen. Dat was echt een enorme puzzel. We hadden kaartjes gemaakt met de namen van de kunstenaars en van de beschikbare locaties. Die schoven we heen en weer. Je wilt dat er een dynamiek ontstaat die voor alle partijen klopt. Je koppelt een kunstenaar aan een plek, maar ook aan een persoon.'

Het idee voor de Buitensalon is losjes geïnspireerd op 'Chambres d'Amis', waarmee curator Jan Hoet in 1986 veel succes oogstte. Hoet had zijn stadgenoten opgeroepen om hun privéruimtes open te stellen voor het exposeren van kunst. Dat resulteerde in een grote tentoonstelling in woningen verspreid door Gent. Op die privélocaties werd 'site specific' werk getoond: kunst die specifiek is gemaakt voor een bepaalde ruimte. Ook toen al was de bereidheid om mee te werken overweldigend: tweehonderd huizenbezitters hadden zich aangemeld, waaruit er vijftig waren geselecteerd.

Voor Hoet was de Chambres d'Amis een vorm van verzet tegen de grote, strakke en daardoor afstandelijke tentoonstellingszalen in musea, ook weleens spottend 'white cubes' genoemd. Een kunstwerk op een sokkel in zo'n museale ruimte lijkt onaantast-

baar. Met de Chambres d'Amis wilde Hoet kunst juist benaderbaar maken en dichterbij het publiek brengen. In Gorinchem hebben Anja Kok en Mirjam Kocken twee keer een soortgelijke route georganiseerd, ManiVesta. Zij adviseren en helpen bij de Buitensalon.

Marleen en Geerten hopen Pictura met deze Buitensalon dichterbij het publiek te brengen. In meerdere opzichten, omdat zowel het gebouw van Pictura als de kunst van haar leden soms minder toegankelijk lijken dan ze zijn. 'We zijn niet zo ingewikkeld en elitair als veel mensen denken', zegt Marleen. 'En we zouden willen dat het publiek wat gemakkelijker ons gebouw binnenstapt. Met de Buitensalon gaat Pictura naar de mensen toe en zo hopen we de afstand te verkleinen.'

De Buitensalon werkt als volgt: gedurende twee weekenden in oktober (12/13 en 26/27) kan het publiek met behulp van een routekaart door de stad wandelen langs de locaties waar kunstenaars hun werk tonen. Die zijn zelf aanwezig. De locaties zijn in veel gevallen woonhuizen in historische panden, maar ook wel winkels of werkplaatsen.

Vanwege het jubileum heeft de salon het thema 'tijd' gekregen, al zouden Marleen en Geerten dat het liefst onvermeld laten. 'We willen vermijden dat kunstenaars zich daarvoor beperkingen laten opleggen. Wel is het, vanwege dat thema, voor één keer ook toegestaan oud werk in de Salon te exposeren. Maar dat hoeft niet. Als de kunstenaar iets laat ontstaan dat past bij de toegewezen ruimte, dan is het wat ons betreft geslaagd. Daarom hebben we steeds goed gekeken naar het werk dat iemand maakt en naar welke plek daarvoor het meest geschikt is. Hoe meer een kunstwerk passend is in een ruimte hoe sterker de indruk die het achterlaat.'

Hoewel Marleen en Geerten niet alles prijs willen geven, noemen ze alvast een paar voorbeelden. Zo is een ruimte met een opvallende, blauwe muur toegewezen aan iemand die graag met precies die kleur blauw werkt. En een uitgesproken, feministische kunstenaar is ondergebracht in het voormalige vrouwenhuis Brood & Rozen in de Gravenstraat. 'Soms zagen we bij een bepaalde locatie direct al een kunstenaar voor ons', leggen Marleen en Geerten uit. 'Die moet dat zelf ook zien zitten, de gekozen ruimte moet hem of haar wel inspireren. Gelukkig klopte onze intuïtie in de meeste gevallen. We hebben voor iedereen een locatie gevonden. Wat daar uiteindelijk tot stand gaat komen, is een verrassing. Ook voor ons.'

Binnensalon: 29 september t/m 3 november 2024

Buitensalon: 12/13 oktober en 26/27 oktober 2024 / start: Pictura

a journey
continuously
to internalize

.

.

reflections . ough

to ever be

.

importance.

ANJA DE JONG EN HAAR ONDERZOEK NAAR DE WAARHEID VAN HET WATER

Het werk van Anja de Jong nodigt de toeschouwer uit om in een weids landschap te stappen en in gedachten extreme hoogtes, laagtes, hittedes en koudes te ervaren. Maar ook om binnen het overweldigende van de rauwe natuur de rol van de mens te bezien en het luik naar de kritische onderlaag te openen. Want ondanks dat er nauwelijks mensen op haar foto's te zien zijn, hebben die een cruciale rol in het maakproces.

De Jong doet veel onderzoek voordat ze uiteindelijk bij het beeld – de foto – komt. Door het analytische aspect van haar werk wil ze duidelijkheid creëren voor de toeschouwer. Het is haar doel om een zo objectief en eerlijk mogelijk beeld te maken, wat – zo zegt ze zelf – uiteraard gekleurd is door haar als persoon en maker. Ze bevindt zich als fotograaf en beeldend kunstenaar op het snijvlak van conceptuele en documentaire kunst, met fotografie als medium van het ogenschijnlijk 'ware beeld'. Deze objectiviteit zet ze in om thema's als klimaatproblematiek en geschiedenis te tonen, twee onderwerpen die in haar werk vaak met elkaar verweven zijn.

Uitvoerig onderzoek gaat altijd vooraf aan De Jongs projecten, die vaak de ingrepen van de mens op de natuurlijke omgeving als uitgangspunt hebben. Zo bestudeert ze van de betreffende locaties de geschiedenis, leert soms de taal, leest over actuele (politieke) onderwerpen en gaat ter plekke het gesprek aan met mensen die ze ontmoet. Door deze gesprekken genereert ze veel 'persoonlijke kennis'. Deze kennis zet De Jong in bij het maken van de foto. Zo is de mens aanwezig in het beeld, alhoewel die daar letterlijk niet te vinden is. Als fotograaf is ze in de unieke positie om onafhankelijk te kunnen opereren, met haar camera als handlanger en medium.

Een terugkerend onderwerp in het werk van De Jong is water. De connectie met water was er al heel vroeg, met een vader als zeeman en later een interesse in de architectuur van de Delta werken. Na een sterke focus op architectuur en ruimte in fotografie, is (de afwezigheid van) water één van haar voornaamste onderwerpen. Voor De Jong is water allesbepalend en maakt het de mens, net als de andere elementen, erg klein: van drinkwater en de vervuiling daarvan, tot waterstromen en bescherming tegen (hoog) water. Daarnaast maakt ongelijke waterverdeling water ook politiek. Door combinatie van beeld, titel en tekst wil De Jong bewustwording creëren over de relatie tussen mens en water.

De foto vormt altijd de conclusie van het geheel, als de vertegenwoordiger van haar complex en veelzijdig onderzoek. Hierdoor blijven er altijd zijweggetjes open en details liggen, die vaker wel dan niet de grondstof vormen voor een nieuw project. Vanuit wereldwijde projecten heeft De Jong zich in de loop van de jaren steeds vaker gericht op Nederland en sinds 2021 als stadskunstenaar zelfs op de regio van Dordrecht. Daar onderzoekt ze onze omgang met het water. Enerzijds hoe het water gebruikt wordt als vriend, anderzijds of en hoe we de Delta kunnen (blijven) beschermen tegen het water als vijand. Het resultaat, tentoonstelling 'Waterberichten', is te zien in de Kunstkerk van 31 augustus t/m 13 oktober 2024.

www.anjadejong.nl

[^] Anja de Jong © / Tongplaat / Deze voormalige polder is na doorgraving van haar buitendijk (2012), wederom onderdeel van het rivierensysteem en zo maakt het, samen met het Zuidplaatje, onderdeel uit van de ecologische verbinding tussen het Dordtse en Sliedrechtse deel van het Nationaal Park De Biesbosch.

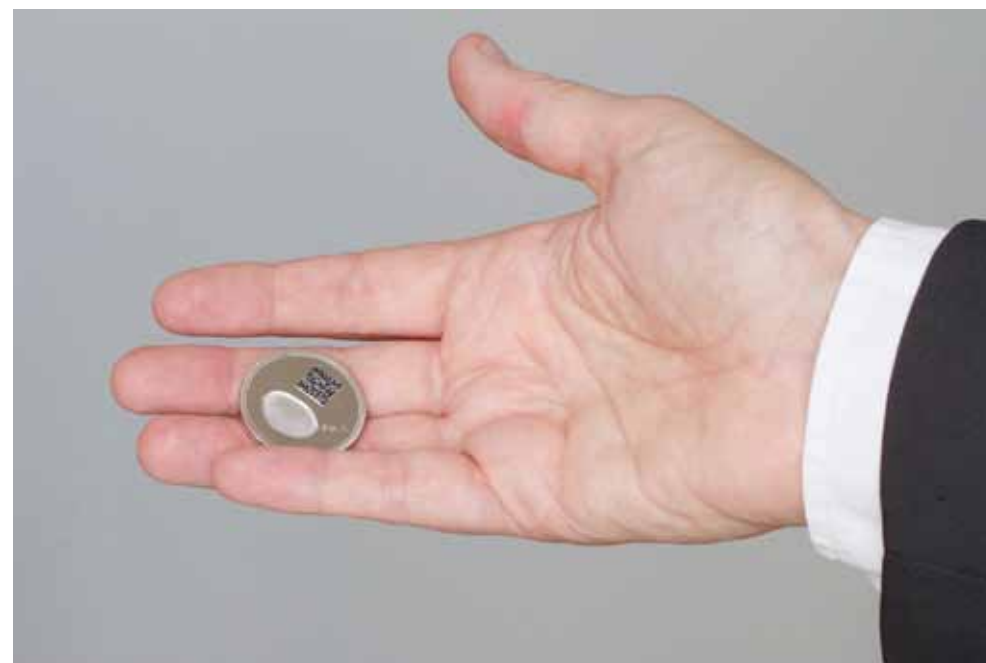
PENNING 2.0

Een penning is meer dan een munt zonder vaste waarde; het is een tastbare herinnering, een symbool van devotie of lidmaatschap. Wat gebeurt er wanneer kunstenaars de traditionele vorm van een penning loslaten en nieuwe, prikkelende interpretaties verkennen? Hoe ziet een hedendaagse penning er dan uit? Die vraag werd gesteld in de open call die Pictura eind april rondstuurde.

Zeven kunstenaars hebben ons weten te verrassen met hun creatieve en uitdagende ideeën. Zij hebben de grenzen van wat een penning is, of kan zijn, opgezocht. Neem de 'Denkbeeldige Penning' van Kim Streur. Door haar gedetailleerde omschrijving beginnen zich vormen en kleuren te manifesteren in je verbeelding. De 'Knotted Coin' van Aafke Bennema daarentegen, bestaat uit een veelheid van menselijk handelen. Door het maken van ontelbaar veel knopen in metaalkleurig touw oogt dit werk klonterig, rauw, maar toch blinkend. Marieke Gelissen laat haar penning verdwijnen. En jij kan meedoen. Haar munt leert je de verdwijntruc van Edwin Sachs uit 1885. De munt symboliseert de waarde van fysiek contact met objecten om ons heen. En adresseert op humoristische wijze de teruggang daarvan. Jan Jacob Mekes gaat een virtuele kant op en laat twee AI-chatbots in dialoog gaan. De een reikt een penning uit, de ander neemt die in ontvangst. De interactie roept niet alleen prangende vragen op over de waarde en betekenis van het toekennen van een prijs, maar ook over AI zelf.

Weet jij wat een 'dookrol' is? Frida Berntsens blaast dit historische huwelijkscadeau nieuw leven in door voor Pictura een dookrol te maken. Deze rol gemaakt van 25 meter linnen, kan worden aangebroken om, wanneer nodig, nieuwe kunstwerken op te maken. Julia Mekes' 'Prepicturische Penning' is handgewoven van linnen, gekleurd met berkenblad en beschreven met cisterciënzer getallen in aardpigmenten. Nauw verbonden met tijd en plaats nodigt dit werk je uit de verborgen betekenis te ontdekken. Tot slot verwijst Maartje Meerman met 'Wie zaait zal oogsten' naar de waarde van groei en vermenigvuldiging. Haar werk, gemaakt van lege zaadhulzen van de judaspenning, heeft een magische aantrekkingskracht die je niet loslaat.

Penning 2.0 is te zien t/m 3 november. Mis de kans niet om je te laten verrassen door de vernieuwende, kritische en inspirerende werken van deze getalenteerde kunstenaars.

^ Julia Mekes / Prepicturische penning (detail) / foto: Julia Mekes

^ Jan Jacob Mekes / (kunst)matige intelligentie

^ Aafke Bennema / Knotted Coin (detail)

^ Maartje Meerman / wie zaait zal oogsten

LOTTE

Lotte Werkema maakt fictieve hulpstukken. Vreemde, herkenbare producten die enerzijds de belofte van fysieke verlossing in zich dragen en anderzijds het onhaalbare van dat ideaal benadrukken. Gemaakt van lichte, maar toch sterke materialen die o.a. toegepast worden in de orthopedie: thermoplasten, foamklei en elektro snoer.

Het werk komt voort uit Lotte's eigen realiteit: het leven met een beperking. Voor haar is het toe-eigenen van een hulpmiddel of situatie een manier van controle uitoefenen en ironisch verzet tegen zaken die zij niet in de hand heeft.

Daarnaast doet Werkema performances en maakt ze installaties die gaan over haar fysieke verhouding tot de openbare ruimte.

ANNELIES

Maartje Meerman studeerde aan de HKU en woont en werkt sinds 1994 in Oirschot,

Ik ben gefascineerd door waarneming versus (schijnbare) werkelijkheid en de vertaling van de werkelijkheid, de neerslag daarvan, die altijd intrinsiek conflictueuze elementen zal bevatten.

Een recente fascinatie en bestudering van 'Bestiaria' uit de Middeleeuwen en 'De Aquatilibus van Gesner' uit de Renaissance, waar het (nog) niet weten ruimte biedt voor verbeelding, maakt dat mijn opvatting over wat men ziet of denkt te zien, meebeweegt. De mogelijkheid bestaat dat met wat je niet weet, je verbeelding als bron kunt inzetten.

Annelies de Greef schildert, tekent en maakt grafiek. Ze woont en werkt in Rotterdam.

'Zijn het herinneringen? Zijn het herinneringen aan dat wat was, of gaat het om iets dat komt? Hoe kneedbaar, hoe betrouwbaar zijn herinneringen?

De Greef werkt totdat de herinneringen voor haar, en zo ook voor de toeschouwer, weer 'betrouwbaar zijn en waar.'

MAARTJE

GEERTJE

Niels Vrijdag is opgeleid tot grafisch ontwerper en sinds 2023 voornamelijk werkzaam als schilder.

Mijn werk kenmerkt zich door een zeer uitgesproken kleurenpalet, een verwrongen perspectief en een overdreven plat vlak. Mijn schilderijen zijn geen nabootsing van de zichtbare werkelijkheid, maar een middel om uitdrukking te geven aan mijn ervaringen, opvattingen en ideeën.

Eén van de belangrijkste redenen voor mijn aanmelding is het gebruik van de grafische werkplaats. Ik wil graag de litho- en etstechniek onder de knie krijgen, ik hoop hier later dit jaar een begin mee te maken.

NIELS

Geertje Kapteijns

'Waar en geldig is datgene wat de meerderheid gelooft, want dat bevestigt de gelijkheid van allen' - C.G. Jung

Ik maak tekeningen en schilderijen waarin ik mijn gevoel ten opzichte van familie- en maatschappelijke structuren onderzoek en waarmee ik een behapbare en persoonlijke ordening probeer aan te brengen in een wereld die mij overspoelt met informatie, overtuigingen en indrukken.

In mijn tekeningen verwerk ik deze zoektocht naar inzicht en betekenis. Houtskool, grafiet en pastelkrijt bieden een bepaalde flexibiliteit waardoor naar een beeld gezocht kan worden. Het proces van neerzetten, weghalen, en door laten schemeren voelt verwant aan het bevragen van heersende opvattingen – het maatschappelijk weefsel – wat ook op mij van invloed is.

MAARTJE

Maartje Brockbernd richt zich in haar werk op maatschappelijke onderwerpen, waarbij een klein verhaal om de hoek of een groep personen uitgelicht wordt. Ze worstelen met dezelfde problemen of ze worden over het hoofd gezien. Bewust of onbewust. Samen de aandacht van het publiek zoeken en werken aan sociale verandering, dat is het doel.

Via portret-, documentaire- en nieuwsfotografie legt ze de onderwerpen bloot die haar aan het hart gaan. Het project 'Tante Henny' kreeg na het overlijden van Henny Kruisheer een mooi einde: een fotoboek in eigen beheer. Na een aantal verdrietige jaren, vastgelegd in 'Dan neem je toch een hond', is Maartje inmiddels trotse moeder van twee kinderen en is het tijd voor een nieuwe fase.

NIEUWE LEDEN

Engel P-Luck / Ans Vianen / Sjoerd Westbroek / Karenina de Jonge / Noëmi Hofstede

PROJECTWEEKEN#7

In de zevende editie van de experimentele projectweken kregen wederom vijf kunstenaars de mogelijkheid om twee weken te werken en experimenteren in de zalen van Pictura. Ook voor bezoekers is dit interessant: je hebt de mogelijkheid om in gesprek te gaan met de kunstenaar en getuige te zijn van het proces achter 'het eindresultaat'. De deelnemers worden tijdens deze periode ondersteund door mentoren, dit jaar waren dat Bas van den Hurk, Rob Leijdekkers en Deirdre M. Donoghue.

Bas van den Hurk: 'Het was een zeer divers gezelschap van kunstenaars en we hebben inhoudelijke en goede gesprekken kunnen voeren, vond ik, iedereen was daar zeer open in. Hopelijk was dat gevoel wederzijds. De ruimte is prachtig en de kunstenaars lijken allemaal goed gebruik gemaakt te hebben van de hen geboden mogelijkheden om specifieke (nieuwe) aspecten van hun kunstenaarschap te onderzoeken. De een is daar uiteraard wat verder in als de ander - zelfs los van leeftijd - maar de combinatie van praktijken en ervaringen vond ik erg boeiend.'

^ Karenina de Jonge / tekening (detail)

^ Engel P. Luck / performance / foto: Ans Vianen

^ Sjoerd Westbroek
^ Noëmi Hofstede / work in progress

^ Ans Vianen / collage

HOW TO END

Pictura eindigt dit jubileumjaar in stijl met de speciale performance/tentoonstelling 'How to End'. Het project is gebaseerd op een ervaring die ook bij alle kunstenaars van Pictura bekend zal zijn: het is eenvoudig, aantrekkelijk en altijd spannend om aan een werk te beginnen. Alle mogelijkheden liggen open, je kunt vrij experimenteren. Je wordt niet op je vingers gekeken. Problemen worden gecreëerd, geformuleerd en bestudeerd. Oplossingen hoeven pas later te komen, en zo niet, dan is het ook geen probleem, althans dat denk je...

Toch is het een heel andere zaak om uiteindelijk een werk te beëindigen. Alle eerder gemaakte stappen blijken dan van belang, niets was vrijblijvend. Met het einde positioneer je het werk en dus ook jezelf als kunstenaar, je sluit het af, je doet daarmee een uitspraak, je zegt: dit is het en beter zal het niet worden. Het werk wordt publiek. Je kunt erop worden afgerekend, iedereen mag er iets van vinden, iedereen vindt er ook iets van.

Deze ervaring is herkenbaar voor kunstenaars uit verschillende disciplines. De deelnemers zijn schilder, installatie kunstenaar, performer, geluidskunstenaar en fotograaf/schrijver. Ze zullen zich vooral richten op de relatie tussen hun werkproces en de eindresultaten in de tentoonstelling.

De tentoonstelling opent zaterdag 16 november in de vorm van een klein festival. Alle deelnemers is gevraagd tijdens die opening een publieke handeling te verrichten die betekenis heeft voor het geëxposeerde werk. Dat kan een performance zijn, maar ook een concert, een lezing of ander event. Van enkele van die gebeurtenissen zullen de overblijfselen zichtbaar blijven in de tentoonstelling.

Kunstenaars

- Kris Limbach, geluidskunstenaar/performer uit Berlijn
- Diana Roig, een Argentijns/Nederlandse schilder uit Rotterdam
- Pim Palsgraaf, installatie kunstenaar uit Rotterdam
- Josué Amador, Mexicaans/Nederlandse componist/geluidskunstenaar/performer uit Rotterdam
- Peter Terrin, Vlaamse schrijver/fotograaf
- Kamila Wolszczak, Pools/Nederlandse researcher/performer uit Den Haag

How to End / 16 november t/m 22 december 2024

FILM OVER 250 JAAR PICTURA

‘Tradities en ambities van een Teekengenootschap’, dat was de werktitel waarmee we aan de slag gingen om de geschiedenis en de toekomstplannen van Pictura in beeld te brengen. In de loop van ons onderzoek spraken we een kleine zestig mensen, oude en nieuwe Picturianen, oude en nieuwe bestuursleden, wetenschappers en politici, ieder met een eigen kijk op de kunstenaarsvereniging.

‘Er zijn natuurlijk allemaal verschillende Pictura’s geweest’, vertelt Jup de Groot, oud-directeur Dordrechts Museum. ‘Bloeiend en bruisend, vol activiteit, maar ook ingeslapen en oubollige periodes’. Steeds blijkt de samenwerking tussen kunstenaars en kunstliefhebbers - vaak mecenasen - een belangrijke rol te spelen in het ontstaan en overleiden van de verenigingen en genootschappen. De vrijwillige inzet en steun van de leden zijn cruciaal voor de voortgang. ‘Pictura kan je vangen, blijkbaar en dan kan het bijna obsessief worden’, zegt oud-archivaris van Pictura en kunstenaar Henk van Dalen.

Pictura werd opgericht in een tijd dat tekenen grote invloed had in de samenleving, volgens kunsthistoricus Paul Knolle. Kunst werd heel erg gestimuleerd omdat dat voor het gezag van de stad positieve effecten had. Hoe anders is dat nu, 250 jaar later. Tekenende is zelfs geen vak meer op de academie, horen we van Marie Claire Gellings, kunstenaar, tentoonstellingscommissielid en docent WdKA, Rotterdam. De politiek heeft in 2010 al laten zien hoe zij over kunst denkt en wat staat ons, cultuurliefhebbers de komende tijd te wachten. We vroegen het aan het gemeente bestuur.

We zijn ook buiten de deur te gaan kijken en bezochten andere kunstenaarsverenigingen: Kunstliefde (Utrecht, 1807), Pictura (Groningen, 1832), Arti et Amicitiae (Amsterdam, 1839) en Pulchri Studio (Den Haag, 1896). Er zijn overeenkomsten, zo zijn alle verenigingen trots op hun prachtige zalen. Daarnaast zijn er grote verschillen, zowel Arti als Pulchri reddden het zonder gemeentelijk subsidie. Wordt er bij Pictura Groningen vooral kunst bekeken en besproken, bij Kunstliefde, Arti en Pulchri tekenen ze nog wekelijks naar model.

première: di 29 okt 2024 / 19.15 uur / filmhuis DeWitt, Dordrecht

Deze foto, gemaakt ter ere van het 150-jarig jubileum, is van 100 jaar geleden. Ter gelegenheid van Pictura's 250ste verjaardag gaan we deze foto, alle werkende leden op het bordes, opnieuw maken.

COLOFON /

PICTURA/BLAD is een uitgave van Teekengenootschap Pictura

Aan deze uitgave werkten mee: Saskia Lensink, Esther van Zoelen, Ton Kraayeveld, Frans van Lent, Miquel van Schoonhoven, Anja de Jong, Annelies de Greef, Lotte Werkema, Maartje Meerman, Niels Vrijdag, Maartje Brockbernd, Geertje Kapteijns, Jeanne van der Horst, Annemarie Strijbosch, Engel P. Luck, Karenina de Jonge, Bas van der Hurk, Geerten Ten Bosch, Jodi Broekman, Sancho de Freijtas en Marleen Oud

PICTURA/BLAD is gratis voor leden. Word lid → neem contact op via: info@pictura.nl

ontwerp: niet vouwen a.u.b. / letters: Serious sans (ogentroost.eu) & Nobel

Het jubileumprogramma wordt mede mogelijk gemaakt door: Cultuurfonds, gemeente Dordrecht, gemeente Zwijndrecht, gemeente Papendrecht, Mediafonds Zuid-Holland, The Lancey & de la Hanty Foundation en Sluyterman van Loo.

PICTURA /

PODIUM HEDENDAAGSE KUNST

Voorstraat 190
open: wo t/m zo 13-17 uur
pictura.nl